

РЕШЕНИЕ

№ 20646

гр. София, 21.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 01.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **9058** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, ал.3 от АПК във вр. с чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на В. К. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица] срещу Върховния административен съд /ВАС/ за осъждането му за сумата от общо 23 033,74лв., представляваща имуществени вреди, причинени от съществено нарушение на правото на ЕС при постановяването на решение №5763 от 01.06.2023г. по адм.дело №468/2023г. по описа на ВАС, с което е отменено решение №1250 от 04.11.2022г. по адм.дело №597/22г.на АС-Бургас и вместо него е отхвърлен искът за вреди следствие от незаконосъобразните действия на митническите органи при издаването на наказателно постановление /НП/ №3681/2020г. от 03.02.2021г., издадено от Началник на отдел „М.“ към Ц. на Агенция „Митници“, които вреди от 23 033,74лв. са както, следва: сумата от 4 449,51лв., равняващи се на лихвата върху иззетата с НП сума от 190 693,43лв. за периода на нейното задържане до съставянето на АУАН от 21.08.2020г. до 12.11.2020г., сумата от 8 210,41лв., равняваща се на лихвата върху иззетата сума от 190 693,43лв. за периода от съставянето на АУАН до издаването на НП –от 12.11.2020г. до 15.04.2021г., както и сумата от 4 434,57лв., равняваща се на лихвата върху иззетата сума от 190 693,43лв. за периода от издаването на НП до окончателното връщане –от 15.04.2021г. до 08.03.2022г., за сумата от 2 750,25лв. лихви върху посочените суми от предявяване на иска пред АС-Бургас до окончателното им изплащане – от 08.04.2022г. до 20.09.2023г., както и сумата от 3

280лв. представляваща съдебни разноси за двете съдебни инстанции. Сумите се претендират ведно със законната лихва от подаване на иска до окончателното му изплащане.

В обстоятелствената част на исковата молба се твърди, че е бил предявен пред АС - Бургас иск за осъждането на държавата за лихвата върху задържаваната сума както, следва: 4 449,51лв., равняващи се на лихвата върху издетата с НП сума от 190 693,43лв. за периода на нейното задържане до съставянето на АУАН -от 21.08.2020г. до 12.11.2020г., 8 210,41лв., равняваща се на лихвата върху издетата сума от 190 693,43лв. за периода от съставянето на АУАН до издаването на НП –от 12.11.2020г. до 15.04.2021г., както и сумата от 4 434,57лв. равняваща се на лихвата върху издетата сума от 190 693,43лв. за периода от издаването на НП до окончателното връщане –от 15.04.2021г. до 08.03.2022г., които искиове с решение №1250 от 04.11.2022г. на АС-Бургас са уважени, както и е присъдена върху тях лихвата от момента на предявяване на исковата молба. При инстанционното оспорване на решението, същото е отменено от ВАС по съображения, че АС-Бургас е допуснал съществени процесуални нарушения, но без да се налага връщане на делото, въпреки че е разгледан един вместо трите предявени иска според страната. Направени били констатациите от ВАС, че не са обсъдени възраженията на ответника, че ищецът не е собственик на сумата. По същество ВАС е приел, че задържането и изземването на сумата е на законно основание – чл.109, и чл.110 от НПК вр. с л.41 от ЗАНН и чл.21 от Валутния закон, поради което е отхвърлил исковите. Включително е направен извода, че макар НП да е отменено - неговата незаконосъобразност не води до незаконосъобразност на извършените преди това действия. С оглед изложеното – ищецът твърди, че решението на ВАС е непредвидимо, немотивирано и нарушава правото му на справедлив процес. Непредвидимо е, защото в нарушение на чл.218 от АПК ВАС се е произнесъл по въпроса за собствеността на задържаните парични средства, без същият да е бил предмет на спор между страните и без да е обсъждан от първоинстанционния съд вкл. и не е бил изтъкнат в касационната жалба, поради което има произнасяне извън наведените касационни доводи. Визира се, че съгласно чл.220 от АПК ВАС няма право да прави нови фактически установявания и обратно на приетото от АС –ВАС извежда извода, че ищецът не е собственик на паричната сума въпреки, че пред митническите органи В. е посочил, че сумата е негова от дивиденди. Същата впоследствие именно и на него е върната. Отделно се подчертава, че ако е имало неяснота касателно собствеността, е следвало производството да се върне и като не е сторил това, а е постановил директни изводи –касационният състав е лишил ищеца от една инстанция. На следващо място се твърди, че решението на ВАС е немотивирано и произволно, тъй като след като е отменено решение на АС Бургас няма произнасяне по третия иск. Отново се подчертава, че в т.2 на диспозитива на НП е посочено, че сумата от 97 500евро следва да се върне на собственика В. след заплащане на обезпечението или глобата, поради което с молба от 20.01.2022г. ищецът е посочил да се удържи от сумата обезпечението и да му се върне остатъка. Така се твърди, че последната сума, която е претендирана – също е в причинна връзка с отмененото НП. В този аспект се визира, че постановеното решение е произволен акт в степен, че се засяга справедливостта и правото на защита на ищеца. Твърди се, че в решения М. F. v. Portugal, Р. v. F. е визирано, че съдът следва да посочи аргументите, на които се позовава решението като така гарантира правото на защита, както и че националните съдилища следва да посочат в достатъчна яснота

основанията, на които основават своите решения. Прави се извода, че решението е постановено в противоречие с чл.6 §.1 и чл.13 от ЕКЗПЧОС, чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията, тъй като нарушение на тези разпоредби има винаги когато се установи нарушение на процесуалните и материално-правните норми от националното законодателство. Оспорва се и основанията за задържане на сумата като се сочи, че чл.41 от ЗАНН предоставя такава възможност, която органите не са длъжни като правомощие да упражнят. В тази връзка се твърди, че мотивите на ВАС за отхвърлянето на първите 2 иска са произволни вкл. и да се приеме означава да няма възможност ищеца да бъде компенсиран изобщо. Допълва се, че решението противоречи на чл.17 от Хартата на основните права на ЕС, тъй като ищецът е лишен от право на справедлив процес вкл. и право на ефективни средства за защита гарантирани от чл.13 от ЕКПЧ и чл.47 от Хартата. Изнасят се аргументи, че ВАС с решението си е допуснал нарушение на чл.6 §.1 и чл.13 от ЕКЗПЧОС, както и на чл.47 от Хартата на основните права и чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията, което е достатъчно съществено. По първите искове има произволно произнасяне /вкл. и защото по сходни казуси е различна практиката/, а по третия няма мотиви. Освен съществено нарушение, вреди, се обосновава, че има и причинна връзка –пряка и непосредствена, поради което се моли да се уважи иска в цялост.

В съдебно заседание жалбата се поддържа от адв.А.. Претендират се разноски.

Ответната страна оспорва иска в писмения отговор на л.64. В съдебно заседание не се представлява. Видно от отговора на първо място се възразява по отношение допустимостта на иска, доколкото се твърди, че има претенция от действия на магистрати, които съгласно чл.132 от КРБ имат функционален имунитет с изключението по чл.2 от ЗОДОВ. Подчертава се, че няма нарушение на правото на ЕС и то съществено, а се касае за действия на касационната инстанция при разглеждането на спора, поради което искът е недопустим. Визира се, че решението на ВАС е влязло в сила и не може да се проверява инцидентно В този смисъл определение №60354 от 04.11.2021г. по ч.гр.дело №1126/20г. на ВКС. По същество също се оспорва основателността, доколкото не са налице елементите за уважаване на претенцията. Подчертава се, че съдът не се е произнесъл по приложимостта на правото на ПЕС, за да има нарушение. С оглед изложеното – се моли да се отхвърли иска. Претендират се разноски.

Представителят на СГП изразява становище за неоснователност на претенцията и предлага да се отхвърли.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД КАТО СЪОБРАЗИ СТАНОВИЩАТА НА СТРАНИТЕ, НАМЕРИ ЗА УСТАНОВЕНО СЛЕДНОТО:

По допустимостта на претенцията: Не се споделя възражението на ответника за недопустимост на иска въпреки функционален имунитет на магистратите в Конституцията на РБ. Касае се за специфична отговорност разписана в чл.4, §.3 от Договора за Европейския съюз /ДЕС/ и въведена на национално ниво от чл.2в, ал.1 от ЗОДОВ. Може да се търси обезщетение от съдебен акт, когато има достатъчно съществено нарушение на ПЕС, вреди за страната и причинна връзка.

По основателността на иска:

От фактическа страна:

С приемо –предавателен протокол от 21.08.2020г. е задържана сумата от 97 500 евро с равностойност 190 693,43лв. по сигнал за съмнителна пратка от „Ди Е. Ел Е. България“ с товарителница №[ЕГН] от Б. за Р., която пратка била с деклариран 1

бр.настолен компютър, в който след разглобяване е открита сумата от 97 500евро.

Срещу В. П. е издаден АУАН №2400 от 12.11.2020г. /л.53/.

С наказателно постановление №3681/2020г. от 03.02.2021г. /л.46/ на Агенция „Митници“ на В. П. е наложена глоба от 47 673,36лв. на основание чл.18, ал.3 от Валутния закон. В т.2 на НП е посочено, че сумата от 97 500евро с равностойност 190 693,43лв. да се върне на П. след плащане или обезпечаване на глобата.

С решение №309 от 12.07.2021 по нахд №2165/21г. на РС –Бургас, оставено в сила с решение №2038 по кнахд №2446/21г.- НП е отменено.

Ищецът е предявил иск пред АС-Бургас срещу Агенция „Митници“ и последната е осъдена за сумата от 17 003,49лв. имуществени вреди - пропуснати ползи от незаконосъобразните действия на митническите органи и от отмененото НП за периода от 21.08.2020г. до 08.03.2022г. ведно с лихвата като за разликата до пълната претенция от 18 683,09лв. искът е отхвърлен с решение №1250 от 04.11.2022г. по адм.дело №597/22г. на АС –Бургас /л.23/.

С решение №5763 от 01.06.2023г. по адм.дело №468/23г. на ВАС III о. решението на АС Бургас е отменено и исковете са отхвърлени.

Видно от решението на ВАС- АС-Бургас е разгледал 1 иск, а са предявени три иска –за сумата от 4 449,51лв., равняващи се на лихвата върху иззетата с НП сума от 190 693,43лв. за периода на нейното задържане до съставянето на АУАН от 21.08.2020г. до 12.11.2020г., за сумата 8 210,41лв., равняваща се на лихвата върху иззетата сума от 190 693,43лв. за периода от съставянето на АУАН до издаването на НП –от 12.11.2020г. до 15.04.2021г., както и сумата от 4 434,57лв., равняваща се на лихвата върху иззетата сума от 190 693,43лв. за периода от издаването на НП до окончателното връщане –от 15.04.2021г. до 08.03.2022г.. По същество е визирано, че исковете са неоснователни, защото ищецът не е доказал собствеността върху иззета сума, тъй като изпращач на пратката е ЮЛ, а не ФЛ- ищец. Последният е твърдял, че сумата е негова и е доход от дивидент, но не е доказал това според решението на ВАС. Не е споделен довода на защитата, че след като е върната сумата на ищеца, то той е собственик. Въз основа на изложеното е направен извода, че след като не е доказал, че е собственик, не може да претендира вредите от изземването на сумата. Отделно е посочено, че сумата е иззета с протокол по чл.109 и чл.110 от НПК, на законно основание.

От правна страна съдът намира следното:

За да се уважи исквата претенция следва да е реализиран фактическия състав, включващ вреда за ищеца, същата да е следствие от съществено нарушение на правото на ПЕС, както и причинна връзка.

В исквата си молба ищецът релевира нарушение на чл.6 §.1 и чл.13 от ЕКЗПЧОС, както и на чл.47 от Хартата на основните права и чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията. Твърди се, че решението на ВАС е непредвидимо, немотивирано и нарушава правото му на справедлив процес.

Съдът не споделя тези доводи вкл. и че има съществено нарушение на посочените норми. Следва да се посочи, че в настоящето производство не може да се извършва ревизия на акта на ВАС касателно правилното приложение или не на материалния закон. Защо ВАС е приел, че ищецът не е собственик на парите и обоснован ли е този извод –не е предмет на спора. Следвало ли е да върне делото за ново разглеждане и ново събиране на доказателства – също. Още повече, че се касае за исково производство, където служебното начало се свежда до указване на доказателствената

тежест и страната носи последствията от недоказване на претенцията си.

Във връзка с изложеното настоящият състав намира, че ВАС не е установявал нови факти и обстоятелствена. Въз основа на събраните доказателства от АС-Бургас е направил свои правни изводи, които не съвпадат с тези на първоинстанционния съд и очакванията на ищеца. Ако за страните определени факти са били безспорни – вкл. и това, че именно ищецът е притежател-собственик или държател на въпросната укрита сума – е можело с определение да се обяви за безспорно обстоятелство, за което да не се събират доказателства. Подобно процесуално определение /задължително и за касационната инстанция/ няма, поради което на база на вече събраните доказателства при касационната проверка за правилност на решението – касационната инстанция е в правото си да прави други правни изводи. При доводи за процесуални нарушения и неправилност- касационната инстанция не се ограничава с конкретното възражение, а има задължението да провери дали решението е процесуално допустимо и материално-законосъобразно. С уговорката, че не може да се прави ревизия на което и да е от двете решения, постановени в хода на инстанционното производство, настоящата инстанция ще маркира, че след като има отделни действия и актове, правилно е вредите да се подведат съобразно тях в определен период, защото няма как за вреди издадени преди НП, /което е отменено/ да се твърди, че същите са пряка и непосредствена последица от него. Вредите са настъпнили преди това. Така ищецът е бил предявил иска си, а защо е сумирано и обезщетението и отговорността от АС, и защо ВАС е следвало или не да върне делото – не е въпрос на спора в настоящето производство. Дали и каква е нетълкувателната практика по сходни случаи също – не може да е основание за извода, че има особено съществено нарушение на ПЕС. Преди да се разгледа въпроса за конкретните твърдения за нарушения, във връзка с гореизложеното, съдът ще маркира, че и в ревизионното производство има мерки налагани преди РА с постановление, които могат да са вредоносни за адресата, но при отмяна на РА – не се обезщетяват, тъй като са преди същия. Последното е било свързано с въпроса пред АС и ВАС за причинна връзка, която трябва да е пряка и непосредствена, което означава, че следва да бъде след отменения акт. Така за претенцията преди отмененото НП, трябва да се установи, че има конкретно незаконосъобразно действие или акт, от което вредите са пряка и непосредствена последица. От издаването на протокола за изземване по реда на НПК до АУАН са дефинирани определени вреди, от АУАН и от НП други. За да очаква страната, че ще ѝ се уважат исквете ѝ / както твърди, че има съдебна практика/, трябва за всяка една от претенциите – да е установила фактическия състав – незаконосъобразен акт и/или действие, вреда и причинна връзка. Дали това е направено в производството, дължен ли е ВАС да връща делото с възможност, за да може ищецът да си докаже иска /ако е пропуснал да стори това/ – не е въпрос на настоящия спор.

Настоящият спор има за предмет да установи дали е налице твърдяното нарушение на чл.6 §.1 и чл.13 от ЕКЗПЧОС, както и на чл.47 от Хартата на основните права и чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията. Това нарушение достатъчно съществено ли е и дали претендираните вреди са пряко следствие от същото.

Посочените норми касаят процесуални задължения за касационната инстанция – право на справедлив процес и ефективни средства за защита. Не се споделя възражението на ответника в писмения му отговор, че е може да има нарушение на

правото на ПЕС при процесуална норма. Няма подобна рестрикция при отговорността на съдилищата по чл.4 §.3 от ДЕС респ. чл.2в, ал.1 от ЗОДОВ. В действителност по-лесно се установява, ако има нарушение на материална норма на ПЕС –напр. конкретно правило, което не е приложено, конкретно право, което не е предоставено и т.н.. При преценката за нарушение и то съществено на процесуална норма или смесена, оценката е по-комплексна. Въпреки изложеното в практика на СЕС са изведени критерии кога може да се ангажира отговорността на държавата от съдебен акт. Така в решение от 19.11.1991г. по дело С-6/90 и С-9/90 /Ф. и Б./ СЕС е посочил, че общностното право трябва да предоставя права на частно-правните субекти. Няма ограничение какви са тези права, но има изискване нарушението на правото да е съществено като преценката се прави за това каква е нормата, какъв ефект има, приложена ли е от съда и то правилно. Визираните норми от ищеца са свързани с правото делото му да бъде гледано справедливо и публично от независим и безпристрастен съд и лицето да има право на ефективни средства за защита. В този аспект, ако има процесуални нарушения, то е при разглеждане на делото пред АС, защото отделно предявени искове с отделни елементи –са били обединени –нещо което е констатирано от касационната инстанция. Съдът не намира, че правото на справедлив процес на ищеца е било нарушено и то съществено от ВАС – с невръщане на делото, защото исковите претенции са били неоснователни на база на събраните доказателства. **Съществено би било, ако исковите претенции бяха основателни, защото така страната щеше да е лишена от възможността да се уважи иска ѝ.** Да се върне делото за отхвърляне на исковете би било безрезултатно. Ето защо макар и формално да има нарушение от касационната инстанция на чл.6 §.1 от ЕКЗПЗОС, то не е съществено. Ако се приеме, че е съществено –това означава да е следвало да се върне делото на АС и да се предостави на страната да ревизира собственото си процесуално доказателствено поведение и да ангажира доказателства, които не е ангажирала първоначално. Последното е свързано с това да отговаря на база на съдебния акт държавата за вреди, за които принос има и страната. Нарушение на другите норми няма. Така не е нарушен чл.47 от Хартата. В действителност при тълкуване на нормата от СЕС по дело С-289/21г. се сочи, че не се допуска процесуално правило на

ДЧл., при което например има последваща отмяна и изводи за липса на правен интерес. Подобна хипотеза няма в настоящия спор. Ищецът при разглеждане на делото не е бил лишен от съдебна проверка и инстанционен контрол. Подчерта се, според състава, че при връщане на делото на ищеца дефакто ще бъде предоставена нова възможност, за си докаже иска си. Не е отхвърлен от касационната инстанция иск, който е недопустим или нередовен. Ищецът е заявил отделно претенциите си изначално. Както по обобщената от АС претенция, така и по трите отделни, волята на касационния съд е бил ясна. Спорът е разгледан, но с различни резултати от АС и от ВАС.

Ето защо –съдът не установява първият елемент от ФС за уважаване на исковата претенция –достатъчно съществено нарушение конкретно на чл.6, §.1 от ЕКЗПЧОС. На другите норми изобщо липсва нарушение.

Дали има вреди за ищеца в претендираните размери –също е въпрос, на който следва да се отговори, но при наличие на достатъчно съществено нарушение, каквото не се установи. По първата претенция – има протокол по НПК за изземване на сумата. Тя е иззета от държането на ищеца. По втората претенция –същата е иззета с АУАН след като е започнало производството и по третата същата е касателно лихвата от издаване на отмененото впоследствие НП до връщането на отнетите пари. Останалите 2 претенции са свързани с делото пред АС-Бургас.

Касателно причинната връзка – тя трябва да е пряка и непосредствена от достатъчно същественото нарушение например на релевирия чл.6 §.1 от ЕКЗПЧОС. Посочи се по-горе, че при нарушаване на правото на ищеца на справедлив процес от ВАС с решението му трябва да са произтекли описаните вреди т.е. това, че не е върнато делото за ново разглеждане да е довело до безусловния резултат да не бъде уважен иска, което не е така. Няма гаранции, че ако делото беше върнато щеше ищецът да докаже исковите си. Ето защо няма и причинна връзка.

Следователно исковата претенция в цялост е неоснователна и следва да се отхвърли ведно с последиците- присъждането на юрк.възнаграждение по НИПП вр. със ЗПП в размер от 200лв..

ВОДИМ СЪДЪТ И НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.172 АПК

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователна искова молба на В. К. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място] [улица] срещу Върховния

административен съд /ВАС/ за осъждането му за сумата от общо 23 033,74лв., представляваща имуществени вреди, причинени от съществено нарушение на правото на ЕС при постановяването на решение №5763 от 01.06.2023г. по адм.дело №468/2023г. по описа на ВАС, с което е отменено решение №1250 от 04.11.2022г. по адм.дело №597/22г.на АС-Бургас и вместо него е отхвърлен искът за вреди, следствие от незаконосъобразните действия на митническите органи при издаването на наказателно постановление /НП/ №3681/2020г. от 03.02.2021г., издадено от Началник на отдел „М.“ към Ц. на Агенция „Митници“, които вреди от 23 033,74лв. са както, следва: **4 449,51лв.**, равняващи се на лихвата върху издетата с НП сума от 190 693,43лв. за периода на нейното задържане до съставянето на АУАН от 21.08.2020г. до 12.11.2020г., **8 210,41лв.**, равняваща се на лихвата върху издетата сума от 190 693,43лв. за периода от съставянето на АУАН до издаването на НП –от 12.11.2020г. до 15.04.2021г., както и сумата от **4 434,57лв.**, равняваща се на лихвата върху издетата сума от 190 693,43лв. за периода от издаването на НП до окончателното връщане –от 15.04.2021г. до 08.03.2022г., **2 750,25лв.** лихви върху посочените суми от предявяване на иска пред АС-Бургас до окончателното им изплащане – от 08.04.2022г. до 20.09.2023г. , както и сумата от **3 280лв.** съдебни разноски за двете съдебни инстанции, както и ОТХВЪРЛЯ и претенцията за законната лихва от подаване на иска до окончателното му изплащане.
ОСЪЖДА В. К. П., ЕГН [ЕГН], от [населено място] [улица] ДА ЗАПЛАТИ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД 200лв. юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС чрез АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му. Преписи на страните.

Съдия: